

ANTUN KOZINA

IN MEMORIAM KREŠIMIRU FILIĆU (16. II 1891 - 31. XII 1972)

Na dan kada se mnoštvo ljudi veseli i raduje što će na trenutak ugaziti svijeću stare godine i upaliti novo svjetlo s mnogo čežnja i zanosa, prijatelji prof. Krešimira Filića primili su veoma tužnu vijest: da se zauvijek ugasio život neumorna kulturno-znanstvenog pregaoca. Pero je ostalo, takoreći, neosušeno, jer je samo njime pisao a nikako ne strojem, kao većina suvremenika. Njegova kulturno-povijesna sabrana, napisana i objavljena ostavština zaslužuje studijsku obradu, kao što je objavljeno u Muzejskom dokumentacionom centru — da je u pripremi **Filićev zbornik**, a ne samo kratke spomen-bilješke. Svejedno u **Zagorskom godišnjaku** treba objaviti barem kraći prikaz o životu i djelima prof. Filića, jer je i u tom izdanju surađivao. Vrijedno je istaknuti, da je poslije smrti prof. Filića o sjećanju na njega plemenita i djelotvorna čovjeka objavljeno više članaka: u **Večernjem listu** i **Vjesniku** od 3. I, **Varaždinskim vijestima** od 11. I, u **Školskim novinama** od 16. I 1973, **Vijestima muzealaca i konzervatora Hrvatske**, u brojevima 6, 1972. i 2, 1973, časopisu **Arhitektura** (Hrvatsko zagorje-Međimurje-Podravina-Prigorje-Pokuplje), br. 144 (117) 1973, pa i u drugim listovima. To je očiti dokaz o Filićevoj svestranoj djelatnosti kao muzealca i pisca o mnogim društveno-povijesnim oblastima.

Rođen je u Bjelovaru, a djetinjstvo i život proveo je u Varaždinu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju, a studij povijesti i zemljopisa u Beču i Pragu, gdje je diplomirao 1916. Kao profesor u varaždinskoj gimnaziji predavao je od 1917. do 1942. Nije bio samo rutinski predavač, nego je već kao gimnazijalac počeo pisati članke, sabirao kulturno-umjetničke vrednote Varaždina i okolnih područja. Djelovao je na unapređivanju pjevačkih, muzičkih i planinarskih društava, knjižnice, kazališta, a i sam je veoma aktivno radio u svim tim oblastima. Kada je u Varaždinu otvoren Gradski muzej, Filić je u njemu gledao svoju budućnost. Uz pomoć članova **Muzealnog društva Varaždin** (1925) iz male jezgre razvio se muzej s više većih zbirki: galerija slika, arheološka, etnografska, numizmatička i muzičko-kazališna. Na rad u muzej otišao je 30. IX 1942, gdje je radio do 11. VI 1945, kada je imenovan u Komisiju za državno razgraničenje s Mađarskom (kod Vlade NRH u Zagrebu). Odatle je po vlastitom zahtjevu opet došao u Varaždin i imenovan za direktora Gradskog muzeja (1. IX 1946) i na toj je dužnosti ostao do umirovljenja 30. rujna 1957. Nemoguće je u kratkom napisu prikazati mnoštvo objavljenih članaka u raznim listovi-

ma, revijama i zbornicima JAZU itd. Ipak je značajno navesti barem njegove monografije — kao cjelovitija djela: **Spomenica varaždinskog muzeja 1925—1935**, **Varaždin u prošlosti** (1937), **Zagorje** (kulturno-historijski dio), Zagreb, 1942, **Franjeveci u Varaždinu**, 1944, **Spomenica Društva zanatlija Varaždina**, 1954, **Varaždinsko kazalište od prvih početaka do 1941**, **Spomenica Nar. kazalište »August Cesarec« Varaždin**, 1955, **Lik Vatroslava Jagića**, 1963, **Varaždinski mesarski ceh**, 1968, **Glazbeni život Varaždina**, 1972 (posljednja knjiga sa 652 stranice — ujedno je i najobilnije njegovo djelo), koje mi je s posvetom poklonio kao i drugim bliskim suradnicima. Mnogi njegovi radovi ostali su u rukopisu nedovršeni. Kao konzervatorijski stručnjak prof. Filić pomagao je u radu na zaštiti sakralnih umjetnina i izvan regionalnog područja svog djelovanja. Muzeološko iskustvo rado je prenosio mlađima, koje sam i ja koristio u dvadeseto-godišnjoj praksi u krapinskim muzejskim zbirkama, kao i drugi suradnici na području Hrvatske. Mnogi su poznati znanstvenici pisali o svestranoj Filićevoj djelatnosti, a među njima: Đuro Szabo, dr Franjo Bučar, dr Josip Matasović i drugi. Mnoštvo građana Varaždina, suradnika, rodbine i prijatelja ispratili smo 4. I 1973. nezaboravna čovjeka — prof. Krešimira Filića, uz oproštajne govornike i stišane zvukove glazbe koji su se gubili među snježnim pahuljicama zimskog vjetera u predvečerje — na varaždinskom groblju, tom atraktivnom parku smirenih ljudskih bića.

Profesor Krešimir Filić

ANTUN KOZINA, 41230 Krapina, p.p. 42

U Krapini, 11.XI 1973.

MUZEJSKOM DOKUMENTACIONOM CENTRU JUGOSLAVIJE

Mesnička 5 - Z a g r e b

Nakon što sam vam poslao prilog za FILIĆEV ZBORNİK, u Sveučilišnoj knjižnici pregledavao sam stanovita gedišta novina i primjetio neke napise koji nisu zapisani u bibliografiji prof.Filića, iako ju je on sam napisao, to mu je promaklo. (Nedjeljne vijesti 1941-45, "Deutsche Zeitung in Kroatien", Agram - 1941-45., itd).

Zapisao sam samo 2 bibl. jedinice:

- O jubileju Muzeja u Varaždinu pisao je prof.Filić, Deutsche Zeitung in Kroatien, Agram, Jahr. 2, Nr.272, 10.11.1942, Seite 10;
 - K.Filić:
Aus der Geschichte des Warasdiner Theaters, Deutsche Zeitung Agram, Jahr.3, NR.38, 14.2.1943, Seite 5, itd.
-

Takvih zapisa ima vjerojatno više. Autor bibliografije o člancima Filićevih radova i napisa koji spominju njegovu znanstvenu i publicističku djelatnost vjerojatno će koristiti JUGOSLAVENSKU BIBLIOGRAFIJU ŠTAMPE, koja je također nepotpuna, pa će je dopuniti Filićevi znanci koji bolje poznaju njegov rad.

Ako nije prekasno kao dopunu mojem prilogu moguće je priložiti i ovaj zapis iz Spomen-knjige Muzeja Krapine i okolice (1952-1965)

"Ushićen gestoljubivošću naših dragih Krapinčana na čelu s drugovima NEŽMAHENOM i KOZINOM - srdačno im zahvaljujemo na lijepom primitku, želeći im puni uspjeh u muzejskim nastojanjima. KREŠIMIR FILIĆ, v.r. - Godišnja skupština Društva muzejske-konzervatorskih radnika - Podružnice Varaždin - U Krapini, 12.IV 1954."

Ujedno vam prilažem i članak koji je na spomen prof.K.Filića objavljen u ZAGORSKOM GODIŠNJAKU 1974, na str.109-110, (te još 3 članka iz spomenuta Godišnjaka).

Uz drugarske pozdrave !

M. Kozina